

Відповіді

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

на зауваження і рекомендації які містяться у проекті експертного висновку ГЕР щодо підсумків роботи ЕГ із проведення акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми 50461 Правнича діяльність, рівень вищої освіти «Бакалавр», спеціальність 081Право

Київський національний університет імені Тараса Шевченка дякує членам галузевої експертної групи за глибокий, змістовний та об'єктивний аналіз освітньої програми і надає додаткові пояснення та обґрунтування до рекомендацій ГЕР за окремими критеріями:

Обґрунтування ГЕР	Коментар КНУТШ
<p>Критерій 2. Рівень відповідності (експертна група) Рівень E Рівень відповідності (ГЕР) Рівень F</p> <p>2.1. ГЕР підтверджує позицію ЕГ щодо того, що обсяг освітньої програми не відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти. ГЕР вважає фундаментальними недоліками ті, які були встановлені ЕГ за даним критерієм. Зокрема, в ОП 2021 передбачено термін навчання 2 роки з можливістю перезарахувати 60 кредитів, у Переліку ОК вказано обсяг ОП 120 кредитів. Стандартом 2018 р. було передбачено, що в межах обсягу ОП не менше 150 кредитів ЄКТС має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю 081 Право. Закладом не надано підтвердження того, як саме забезпечувалось врахування цієї вимоги Стандарту 2018 р. під час перезарахування 60 кредитів вступників на ОП 2021 р. Передумови вступу на ОП 2022 не відповідають Стандарту від 20.07.2022 (http://surl.li/dhsen). В ОП 2022 передбачено 4 роки навчання з можливістю перезарахування 120 кредитів (що вдвічі перебільшує можливості перезарахування за Стандартом 2022) і скороченням навчання до 2 років. Навчальний план та ОП передбачають можливість навчання лише 2 р. навчання. Таким чином, ЕГ та ГЕР встановили невідповідність ОП 2022 Стандарту від 20.07.2022. В Стандарті 2022 передбачається, що «на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС,</p>	<p>2.1. Університет ще у 2022 році прийняв нову редакцію програми, обсяг якої складає 240 кредитів, від так висновки і ЕГ і ГЕР які базуються на аналізі попередньої редакції програми не можуть бути доказом недоліків чинної редакції програми. Навпаки – можна зробити висновок що Університет знаходить і виправляє недоліки програми Просимо членів ГЕР оцінювати нашу програму за тим як організовано освітній процес зараз (з 2022 року), а не у попередній період. Обсяг освітньої програми (згідно чинної редакції опису ОПП, затвердженої у 2022 році) складає 240 кредитів, що відповідає вимогам стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 Право (і в редакції 2018 року і в редакції 2022 року). Оскільки абітурієнти цієї програми мають щонайменше бакалаврський рівень попередньої освіти, то в описі ОП зазначено, що для них може бути здійснено визнання (перезарахування) результатів навчання, здобутих за попереднім рівнем освіти у відповідних обсягах. Максимальний обсяг перезарахування складає 120 кредитів, затверджено також перелік ОК програми які можуть бути перезараховані. Що дозволяє скоротити термін навчання при вступі осіб які мають ступінь бакалавра (спеціаліста, магістра на основі ЗСО) інших спеціальностей до 2 років. Такий обсяг перезарахування не суперечить вимогам Стандарту бакалавра за спеціальністю 081 Право, оскільки останній визначає що на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей має бути спрямовано не менше 150 кредитів ЄКТС програми. Враховуючи що здобувачі освіти, які вже мають дипломи за програмами 1-2 рівнів вищої освіти, як правило вже здобули визначені стандартом загальні компетентності і міждисциплінарні складники фахових компетентностей, зокрема в тій частині яка стосується автономності, відповідальності і комунікації то частина із</p>

<p>з яких не менше 150 кредитів ЄКТС має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю 081 Право, визначених цим Стандартом. При цьому, в Стандарті 2022 р. додатково зазначено, що ЗВО має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, здобуті за попередньою освітньою програмою підготовки молодшого бакалавра або фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 081 Право. Максимальний обсяг кредитів ЄКТС, що може бути перезарахований, становить 60 кредитів ЄКТС.</p> <p>Слід мати на увазі, що з огляду на надані відомості ЕГ та ГЕР прийняття ОП 2022 та введення його в дію 19.09.2022 були викликані та мали охопити і зміни, які були внесені Стандартом від 20.07.2022 (тобто після введення в дію Стандарту 2022).</p> <p>2.4. ГЕР підтверджує позицію ЕГ, що структура ОП не передбачає можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством (менше 25 %). Оскільки заклад не довів, що серед перезарахованих кредитів частка вибіркового складається 25%.</p> <p>2.5. ГЕР та ЕГ констатує, що за ОП не виконується Стандарт 2022 в частині практичної підготовки, щоб не менше 15 кредитів ЄКТС – на було спрямовано на практику у сфері права, зокрема на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік закладів вищої освіти, у тому числі обов'язковим є проходження практики в обсязі не менше 5 кредитів ЄКТС або в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури (в ОП передбачено – 6).</p>	<p>зазначених 150 кредитів цілком може бути перезарахована.</p> <p>Такий обсяг перезарахування не суперечить вимогам стандарту також і в частині яка стосується обмеження обсягу перезарахування – визначені в цьому стандарті (як і в усіх інших стандартах) обмеження стосуються виключно перезарахування із програм більш низьких рівнів Національної рамки кваліфікацій України.</p> <p>Стандарти не можуть встановити обмеження не тільки на перезарахування результатів навчання здобутих на тому самому рівні освіти у закладах вищої освіти, а навіть (з моменту набуття чинності Наказом Міністерства освіти і науки України за №130 від 16 березня 2022 року) на перезарахування результатів навчання здобутих у програмах неформальної освіти, якщо їх рівень відповідає рівню програми.</p> <p>Право перезараховувати результати навчання є складовою академічної автономії ЗВО, яка визначена законами України Про освіту і Про вищу освіту. Практичне застосування визначених у ОП норм щодо перезарахування здійснюється на основі порівняння результатів навчання за наявними у абітурієнта дипломами і результатів навчання визначених програмою. Відповідний аналіз здійснюється гарантом ОП та членами відбіркової комісії шляхом вивчення документів і, за необхідності, співбесіди. Рішення фіксується протоколом засідання відбіркової комісії ІПО. Допуск вступника до участі в конкурсному відборі є підтвердженням результатів визнання. У разі виявлення значних розбіжностей, здобувачеві буде запропоновано ліквідувати таку невідповідність (індивідуальна освітня траєкторія).</p> <p>2.4 В описі ОП (р 2, п. 2.1) чітко зазначено: «Обсяг вибіркового компонент складає 25 % від загального обсягу ОП. У випадку перезарахування результатів навчання за програмою інших спеціальностей обсяг вибіркового компонент (в кредитах) складає 25 % від тієї частини ОП, що не перезараховується: 6 блоків по 3 дисципліни – обирається одна дисципліна з кожного блоку – 3 заліки, 3 екзамени.». Таким чином вимога Закону України щодо вибору навчальних дисциплін виконується. В Університеті сформовано достатньо широкі можливості вибору дисциплін (https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf, процедура 3.7), якими здобувач може скористатися, а може не скористатися, і вони жодним чином не обмежують його можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії. Наявність вибіркової складової відповідних ОК зазначена у змісті Опису ОП, що розміщений у вільному доступі на сайті ІПО (https://drive.google.com/file/d/1fNMqOZR7wMkuvLE1q5UrXcJ3rQMpPJk/view), а сам перелік вибіркового дисциплін також представлено у відповідній рубриці сайту (https://drive.google.com/file/d/1upPVnpocItixWTdaSqlgD3Afy0Ss0Y1/view). Також повне забезпечення вибіркового підтверджують опитування здобувачів.</p> <p>Теза про те що «заклад не довів, що серед перезарахованих кредитів частка вибіркового складається 25%» оскільки здійснюється пере зарахування 30 кредитів вибіркової складової (згідно чинного законодавства вони можуть бути представлені дисциплінами</p>
--	---

	<p>будь-якого профілю, ключова вимога – відповідність рівня кваліфікації.</p> <p>2.5. Обсяг практики визначений чинною редакцією опису ОПП включає ОК 22 «Практика у сфері права, зокрема на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік закладів вищої освіти» (6 кредитів ЄКТС), ОК 23 «Практика або в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури» (6 кредитів ЄКТС), ОК39 «Навчальна практика» (6 кредитів ЄКТС). ОК 22 і ОК 23 обов'язково виконуються під час навчання за програмою, а ОК 39 може бути перерахований (повністю, або частково) з програми підготовки за попередньою програмою вищої освіти.</p> <p><i>Враховуючи викладене, вважаємо що підстав для висновку про порушення КНУТШ законодавства і про відмову в акредитації немає.</i></p>
<p>Критерій 3. Рівень відповідності (експертна група) Рівень E Рівень відповідності (ГЕР) Рівень F</p> <p>3.2. Згідно додаткових вимог правил прийому за Стандартом 2022 «Прийом на навчання для здобуття вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 081 Право на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 081 Право здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з дотриманням вимог щодо мінімального конкурсного балу, який встановлюється Умовами прийому на навчання для здобуття вищої освіти на відповідний рік вступу для спеціальностей галузі знань 08 Право». Тому ГЕР погоджується із висновками ЕГ щодо невідповідності данного підкритерію Стандарту. Враховуючи те, що Стандарт 2022 містить межу максимального обсягу кредитів ЄКТС, що може бути перерахований – 60 кредитів ЄКТС, а ОП допускає максимальну межу перерахування 120 кредитів, ГЕР погоджується з негативним висновком щодо цього підкритерію з ЕГ. Слід також погодитися з позицією ЕГ щодо відсутності прозорості перерахування при прийомі в цілому. Заклад не продемонстрував того, що перерахування 120 критеріїв є "можливим виключно в межах</p>	<p>1. Конкурсний відбір на ОП для здобуття ступеню вищої освіти в 2022 році здійснювався відповідно до Правил прийому до КНУТШ, що розроблені у відповідності до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році. У п. 1 розділу 7 Порядку визначено за результатами яких вступних випробувань проводиться конкурсний відбір для вступу на навчання. Зокрема зазначено, що «в інших випадках - відповідно до Правил прийому з переліку форм визначених абзацом четвертим пункту 5 розділу I цього Порядку». Саме на підставі цього в розділі IV Правил прийому до КНУТШ п. 1 параграф 4 визначено «Конкурсний відбір для здобуття ступеня бакалавра здійснюється за результатами вступних випробувань». Вступне випробування здійснюється за Програмою, затвердженою головою ПК. У затвердженому Наказом Міністерства освіти і науки України (від 15 березня 2023 року за № 276) Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році, визначено (останній абзац пункту 1 розділу II Прийом на навчання для здобуття вищої освіти) що для «Для здобуття ступеня вищої освіти за іншою спеціальністю також приймаються особи, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план. Умовою зарахування здобувача вищої освіти для одночасного навчання за іншою спеціальністю в тому самому або в іншому закладі вищої освіти є виконання вимог до вступників на відповідні освітні програми. Ці вимоги повинні бути виконані до початку другого року навчання, але не пізніше періоду проведення атестації здобувачів.». Таким чином, вступ на основі</p>

<p>неправових дисциплін і не зачіпає правові дисципліни", що вказує на сумнівність якості даної ОП.</p> <p>Заклад не продемонстрував прозору, зрозумілу систему перезарахування ПРН, ЗК, ФК з попереднього місця навчання до вимог даної ОП. Таким чином не можливо стверджувати про належне перезарахування усіх ПРН, ЗК, ФК передбачених ОП та Стандартом.</p>	<p>дипломів вищої освіти (а не ПСЗО, ФМБ чи МББ) відповідає законодавству. Що стосується аргументації відсутності відповідної норми у стандарті, то стандарт не може обмежити право людини здобути вищу освіту вдруге, втретє (тим більш що ці особи свого часу здобули ПСЗО). Природно також що програма, орієнтована на людей які вже мають загальні компетентності того самого рівня не може бути такою самою, як та за якою цей півень освіти здобувається вперше.</p> <p>2. Стандартами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 Право (в редакції 2018 і 2022 років), як і будь-якими іншими стандартами, не визначаються умови вступу. Для цього існують Правила прийому ЗВО, які формуються на основі затверджених МОН України Умов прийому (у 2022 і 2023 роках – на основі Порядку прийому) на відповідний рік.</p> <p>3. Стандарт 2022 містить межу максимального обсягу кредитів ЄКТС, що може бути перезарахований (60 кредитів ЄКТС) з врахуванням результатів навчання здобутих за попередньою освітньою програмою підготовки молодшого бакалавра або фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 081 Право. Ці обмеження стосуються виключно перезарахування із програм більш низьких рівнів Національної рамки кваліфікацій України. Стандарти не можуть встановити обмеження не тільки на перезарахування результатів навчання здобутих на тому самому рівні освіти у закладах вищої освіти, а навіть (з моменту набуття чинності Наказом Міністерства освіти і науки України за №130 від 16 березня 2022 року) на перезарахування результатів навчання здобутих у програмах неформальної освіти, якщо їх рівень відповідає рівню програми. Право перезараховувати результати навчання є складовою академічної автономії ЗВО, яка визначена законами України Про освіту і Про вищу освіту. За даною ж програмою вступники мають щонайменше бакалаврський рівень, отож у них наявні результати навчання того ж самого рівня що передбачений Стандартом вищої освіти «Бакалавр» за галуззю 08 «Право» та спеціальністю 081 «Право». Саме тому в описі ОП зазначено, що для них може бути здійснено визнання (перезарахування) результатів навчання, здобутих за попереднім рівнем освіти у відповідних обсягах.</p> <p><i>Враховуючи викладене, вважаємо що підстав для висновку про порушення КНУТШ законодавства і про відмову в акредитації немає.</i></p>
--	--